

Nr 293.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående reglering av förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. för budgetåret 1939/40, m. m.; given Stockholms slott den 24 maj 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter:

Statsregleringen för budgetåret 1939/40.

Riksstaten för budgetåret 1939/40 i dess av 1939 års lagtima riksdag fastställda form balanserade på i runt tal 1,465 miljoner kronor. Den sålunda beslutade statsregleringen har sedermera till följd av det försvarspolitiska lägets utveckling underkastats genomgripande förändringar.

Den 26 augusti 1939 fastställde Kungl. Maj:t den av nämnda riksdag antagna beredskapsstaten för försvarsväsendet m. m. att lända till efterrättelse

såsom förskottsstat. I anslutning till grunderna för utnyttjandet av den med beredskapsstaten givna finansfullmakten framlades för 1939 års urtima riksdag i proposition nr 1 ett förslag till en tilläggsstat I till riksstaten för innevarande budgetår. Detta förslag, som avsåg såväl täckning av vissa å förskottsstat bestridda utgifter som ock anslag för eljest motsedda ändamål, var icke avslutat. Sålunda saknades bland annat plan för utgifternas finansiering. Såsom framgår av propositionen nr 90 till urtima riksdagen, motiverade den följande utvecklingen, att ej heller vid urtima riksdagens slut någon avslutad stat fastställdes. I stället ansågos endast de för det tidigare framlagda statförslagets komplettering erforderliga besluten om redovisning av vissa nya inkomster böra meddelas. Enligt vad som i nämnda proposition anfördes, borde för den kommande lagtima riksdagen framläggas förslag till en tilläggsstat II till riksstaten, omfattande i främsta rummet anslagsäskanden för reglering av de med stöd av förskottsstaten verkställda utbetalningarna men även anslag för de nya behov som kunde hava aktualiserats. Icke heller denna stat borde vid sitt framläggande vara avslutad; inkomstberäkningen borde således vara öppen och nya anslag under riksdagens lopp kunna tillfogas. Mot slutet av riksdagen borde, i anslutning till en då framlagd översikt över det finansiella läget och en slutlig inkomstberäkning för budgetåret, en tilläggsstat fastställas, sammanfattande de ändringar i riksstaten som kommit till stånd genom de till tilläggsstaterna I och II anknutna inkomst- och utgiftsbesluten. Denna slutliga och fullständiga tilläggsstat finge därefter — sedan den godkänts såsom sammanfattning av nyssnämnda ändringar — jämte den ursprungligen fastställda riksstaten bilda underlaget för budgetredovisningen för året. Vad sålunda föreslagits ansåg sig riksdagen böra biträda (urtima riksdagens skrivelse nr 110).

Vid början av 1940 års riksdag framlades i propositionen nr 2 angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår i enlighet med nämnda ståndpunktstagande ej något förslag till en avslutad stat utan blott en i anslutning till riksstaten upprättad sammanställning av de nya utgifter för vilka medel äskades eller beräknades. Staten omfattade i första hand anslagsäskanden för reglering av utbetalningar, verkställda med stöd av förskottsstaten. Därjämte upptogs å förslaget anslag till nytillkomna utgiftsbehov, vilka behov i flertalet fall även de ägde samband med de särskilda krisförhållandena. I statförslaget äskades ej medel för avskrivningsändamål. Förslag i detta hänseende skulle framläggas senare under riksdagen, när investeringsbehoven kunde fullständigare överblickas.

Såsom förut nämnts uppgick driftbudgetens inkomstsumma såväl som dess utgiftssumma å riksstaten för budgetåret 1939/40 i dess av 1939 års lagtima riksdag fastställda form till 1,465 miljoner kronor. De av urtima riksdagen beslutade tilläggsanslagen, vilka finnas förtecknade i nämnda riksdags skrivelse nr 110, avsågo en summa på driftbudgeten av 258 miljoner kronor. Härav belöpte på fjärde huvudtiteln 165 miljoner kronor, på nionde huvudtiteln 31 miljoner kronor, på femte huvudtiteln 29 miljoner kronor och på sjätte huvudtiteln 8 miljoner kronor; till anslag till avskrivning av nya ka-

pitalinvesteringar erfordrades 22 miljoner kronor. Urtima riksdagen beräknade vidare å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1939/40 inkomster å sammanlagt 298 miljoner kronor, varav 150 miljoner kronor i värnsskatt, 91 miljoner kronor i tullar och acciser, 20 miljoner kronor i bidrag från folkpensioneringsfonden, 29 miljoner kronor i besparingar å specialbudgetstitlar samt 8 miljoner kronor i merinkomst av aktierna i Tobaksmonopolet.

I propositionen nr 2 till årets riksdag, angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, upptogs anslag å driftbudgeten med 155 miljoner kronor. Under riksdagens lopp ha framlagts förslag om nya tilläggsanslag utöver de i nämnda proposition upptagna. På hemställan av vederbörande departementschefer enligt bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag (*bil. 1—9*) har Kungl. Maj:t vidare fattat beslut om förslag till riksdagen i ytterligare ett antal dylika anslagsfrågor. Däribland ingå anslag till täckning av vissa försvarskostnader å 670 miljoner kronor och till avskrivning av nya kapitalinvesteringar på cirka 10 miljoner kronor. Vid bifall till nu berörda förslag skulle anslagssumman å tilläggsstat II stiga till 1,043 miljoner kronor. En specifikation av de till tilläggsstat II hänförliga, anvisade resp. äskade anslagen torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende (*bihang 1*). I detta sammanhang erinrar jag, att förslagsanslaget till oförutsedda utgifter under den tid riksdagen varit samlad tagits i anspråk endast för sådana utgifter för vilka anslaget plägat anlitas under normala förhållanden. För andra utgifter som kunnat bestridas från nämnda anslag ha hos riksdagen äskats anslag å tilläggsstat. Denna praxis torde böra bibehållas. Jag förutsätter dock, att anslaget till oförutsedda utgifter må i full utsträckning anlitas under tid då riksdag pågår men icke är samlad.

De sammanlagda anslagen å driftbudgeten (riksstaten samt tilläggsstaterna I och II) skulle i enlighet med det anförda uppgå till $(1,465 + 258 + 1,043 =) 2,766$ miljoner kronor. Häremot stå inkomster, beräknade å riksstaten och tilläggsstat I till respektive 1,465 och 298 miljoner kronor eller sammanlagt 1,763 miljoner kronor.

För andra utgifter än dem som äro hänförliga till fjärde huvudtiteln ha å riksstaten och tilläggsstaterna I och II upptagits anslag å sammanlagt 1,389 miljoner kronor. Beträffande utfallet av denna del av utgiftsregleringen för innevarande budgetår samt angående inkomstutfallet har riksräkenskapsverket den 30 april 1940 avgivit en beräkning, varav inhämtas i huvudsak följande.

Driftbudgetens inkomster beräknas komma att överstiga de i riksstat och tilläggsstat uppförda med 40.10 miljoner kronor. För de inkomstitlar som ingå i driftbudgetens allmänna del (den s. k. allmänna budgeten), d. v. s. för de inkomstitlar som regleras mot budgetutjämningsfonden, redovisas en nettomerinkomst å 61.49 miljoner kronor, medan inkomsterna å de till specialbudgeterna hörande inkomstitlarna förutsättas komma att understiga de ursprungligen beräknade med netto 21.39 miljoner kronor. Av sistnämnda belopp avse 11 miljoner kronor automobilskattemedlens specialbudget. Beräkningen av utfallet av inkomst- och förmögenhetsskatten har skett med ledning av det numera kända resultatet av den ordinarie uppbörden av värn-

skatten, därvid antagits, att resultatet av den ordinarie uppbörden av inkomst- och förmögenhetsskatten icke skall bliva nämnvärt sämre. Vid beräkningen av utfallet av fordonsskatten har bortsetts från den avregistrering av motorfordon med ty åtföljande restitution av fordonsskatt, som kan komma att föranledas av den begränsning av bensintilldelningen som vidtagits eller kan förväntas komma att vidtagas i avseende å budgetårets två sista månader.

Driftbudgetens mot budgetutjämningsfonden reglerade anslag under I—III och V—XIII huvudtitlarna samt under utgifter för statens kapitalfonder kunna, om man bortser från uppkommande besparingar å reservationsanslag, beräknas komma att överskridas med netto 4.15 miljoner kronor. I fråga om utfallet av driftbudgetens utgiftssida framhålles, att budgetutjämningsfonden beräknas komma att tillföras besparingar å reservationsanslag å i runt tal 3 miljoner kronor. Härigenom blir nyssnämnda nettomerutgift till huvudsaklig del eliminerad.

Enligt riksräkenskapsverket skulle alltså de i beräkningen ingående utgiftsanslagen belastas i nära överensstämmelse med de anvisade anslagens sammanlagda belopp. För inkomstsidan vore en merinkomst å cirka 60 miljoner kronor att påräkna. Efter sedermera vunnen upplysning torde sistnämnda siffra kunna något höjas.

I propositionen nr 238 angående anslag till statlig lagerhållning m. m. har föreslagits, att kostnaderna för svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet, vilka hittills bestritts från fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen, skola redovisas tillsammans med övriga kostnader för statlig lagringsverksamhet under anslag å allmänna driftbudgeten. Inflytande avgiftsmedel till täckande av förluster å spannmålsregleringen skola från och med den 1 juli 1940 ej längre såsom hittills överföras till nämnda fond. I avgiftsmedel beräknas vid utgången av innevarande budgetår i fonden finnas tillgängliga omkring 10 miljoner kronor, vilket belopp torde böra tillgodoföras den å tilläggsstat I till riksstaten för detta budgetår uppförda inkomsttiteln »Besparingar å specialbudgettitlar».

Chefen för försvarsdepartementet har till statsrådsprotokollet denna dag (bil. 3) redogjort för en uppskattning av samtliga försvarsutgifter under innevarande budgetår (inklusive vissa reservationer). Med de för uppskattningen angivna utgångspunkterna skulle dessa utgifter uppgå till 1,464 miljoner kronor. Om till denna summa lägges utgiftsbelastningen enligt riksräkenskapsverkets kalkyl, erhålles en total utgiftssumma av cirka 2,850 miljoner kronor. Då i riksstaten och tilläggsstat I beräknats inkomster å tillhoppa 1,763 miljoner kronor och enligt vad nyss anförts en merinkomst å över 60 miljoner kronor torde kunna påräknas, skulle den totala inkomstsumman för driftbudgeten belöpa sig till omkring 1,850 miljoner kronor. Statsregleringen för budgetåret 1939/40 kan i enlighet härmed beräknas utfalla med ett underskott av i runt tal 1 miljard kronor. Då behållningen i budgetutjämningsfonden vid budgetårets ingång utgjorde 165 miljoner kronor, skulle fonden vid budgetårets slut alltså utvisa en brist på inemot 850 miljoner kronor.

Riksstaten för budgetåret 1940/41.

Å driftbudgeten i det i 1940 års statsverksproposition framlagda förslaget till riksstat för budgetåret 1940/41 upptogos utgifter å sammanlagt 1,457 miljoner kronor. Inkomsterna beräknades till 1,692 miljoner kronor. Det sålunda framkommande överskottet av inkomster över utgifter, uppgående till 235 miljoner kronor, betecknades emellertid såsom avsett att balanseras i avvaktan på slutlig reglering av riksstaten.

Under tiden efter framläggandet av årets statsverksproposition har riksstatsförslaget i olika hänseenden modifierats. Frågan om statsregleringens utformning måste därför nu upptagas till förnyat övervägande.

Utgifterna.

Av det i *statsverkspropositionen* upptagna beloppet för utgifterna å driftbudgeten på i runt tal 1,457 miljoner kronor hänföra sig 1,332 miljoner kronor till egentliga statsutgifter under huvudtitlarna I—XIV samt 125 miljoner kronor till utgifter för statens kapitalfonder. Av sistnämnda summa belöpa på riksgäldsfonden 101 miljoner kronor och på avskrivning av nya kapitalinvesteringar 20 miljoner kronor.

Under riksdagens lopp har *Kungl. Maj:t i särskilda propositioner* framlagt förslag om ändringar beträffande driftbudgetens utgiftssida.

De viktigaste tilläggsförslagen avse fjärde huvudtiteln. I propositionen nr 208 har sålunda äskats ett anslag å 65 miljoner kronor till viss engångsanskaffning av artillerimateriel, för vilket ändamål i statsverkspropositionen upptagits ett anslag å 14.62 miljoner kronor. Anslaget till flottans ersättningsbyggnad har i propositionen nr 97 äskats med ett belopp som med 9.05 miljoner kronor överstiger vad i statsverkspropositionen beräknats. Till materielanskaffning för jaktflottiljer har i propositionen nr 49 äskats ett anslag å 50.45 miljoner kronor. I allt har den i statsverkspropositionen för fjärde huvudtiteln upptagna anslagssumman genom senare propositioner ökats med i runt tal 127 miljoner kronor. Under nionde huvudtiteln har anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, som i statsverkspropositionen beräknats till 60 miljoner kronor, i proposition nr 276 äskats med 120 miljoner kronor. Under folkhushållningsdepartementets huvudtitel har i propositionen nr 238 äskats ett anslag å 20.50 miljoner kronor till omkostnader för statlig lagerhållning; för detta ändamål har i statsverkspropositionen beräknats 1.95 miljoner kronor.

Den totala nettoökningen av driftbudgetens utgiftssida enligt *Kungl. Maj:ts* förslag uppgår till i runt tal 218 miljoner kronor.

Beträffande *Kungl. Maj:ts* i statsverkspropositionen och i särskilda propositioner framlagda förslag har *riksdagen* i flertalet fall redan fattat beslut. Dessa beslut innebära vissa ändringar i budgetförslaget medförande en nettominskning beträffande driftbudgeten av cirka 2 miljoner kronor i

förhållande till Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen och i särskilda propositioner framlagda anslagsäskanden.

Hänsyn bör jämväl tagas till *vissa andra ändringar av budgetförslagets utgiftssida*, beträffande vilka förslag torde böra framläggas i detta sammanhang eller vilka eljest påkallas vid ett förnyat övervägande av statsregleringen för nästa budgetår.

Enligt vad jag inhämtat, torde anslag under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. behöva höjas med cirka 1 miljon kronor.

Bland utgifter för statens kapitalfonder bör underskottet å riksgäldsfonden, enligt inhämtad uppgift, beräknas till ett belopp som med 38.31 miljoner kronor överstiger vad i statsverkspropositionen upptagits.

Huvudtiteln för avskrivning av nya kapitalinvesteringar slutar i statsverkspropositionen å 20.23 miljoner kronor. Enär vissa investeringsanslag vid tiden för statsverkspropositionens avlåtande icke kunnat definitivt äskas, ha jämväl motsvarande avskrivningsanslag uppförts med allenast beräknat belopp. I vissa fall har avskrivningsanslaget beräknats, ändock att motsvarande investeringsanslag äskats definitivt. Sålunda ha samtliga avskrivningsanslag under försvarsväsendets fastighetsfond upptagits med allenast beräknade belopp i avbidan på slutlig prövning av frågan om fastighetsredovisningen för försvarsväsendet. Vidare ha samtliga avskrivningsanslag för statens utlåningsfonder allenast beräknats, enär utredning skulle igångsättas rörande villkoren för lån från dessa fonder och utredningens resultat kunde påverka avskrivningsbehovet. Sedan riksdagen nu anvisat anslag på kapitalbudgeten till investering i försvarsväsendets fastighetsfond, böra erforderliga avskrivningsanslag upptagas för investeringarna i fonden. Utredningen rörande lånevillkoren vid statens utlåningsfonder har med hänsyn till läget på låne marknaden icke ansetts böra forceras så, att förslag i ämnet skulle kunna framläggas för årets riksdag. Avskrivningsanslagen under dessa fonder böra därför äskas i anslutning till gällande lånevillkor. De nu erforderliga ändringarna i statsverkspropositionens förslag om avskrivningsanslag kunna sammanfattas på följande sätt:

	Ökning (+)	Minskning (-)
	kronor	
<i>Statens affärsverksfonder: Statens järnvägars fond:</i>		
Anordningar för lastning och lossning av sockerbetor vid statens järnvägar (jfr prop. nr 287).....	+	500,000
<i>Statens allmänna fastighetsfond:</i>		
Ny vattenledning för tekniska högskolan och statens väginstitut m. m. (jfr prop. nr 51).....	+	14,500
Anordnande av skyddsrum för vissa museisamlingar i Stockholm (jfr prop. nr 79)	—	500,000
<i>Försvarsväsendets fastighetsfond:</i>		
Vissa förråds- och garagebyggnader (jfr prop. nr 208).....	+	750,000
Nybyggnad för ammunitionsfabriken (jfr prop. nr 208).....	+	1,600,000
Modernisering av Karlskrona örlogsvarv (jfr prop. nr 97)	+	1,400,000

	Ökning (+)	Minskning (-)
	kronor	
<i>Statens utlåningsfonder:</i>		
Arbetsarmåbrukslånefonden (riksdagen)	—	50,000
Hemslöjdslånefonden (prop. nr 132).....	+	60,000
<i>Fonden för förlag till statsverket:</i>		
Sprängningsarbeten m. m. för oljelagring (jfr prop. nr 232)....	+	175,000
Cisternanläggningar för oljelagring (jfr prop. nr 232).....	+	193,800
<i>Diverse kapitalfonder:</i>		
Arrendeegnahmefonden (jfr prop. nr 130).....	+	250,000.

I enlighet härmed skulle huvudtiteln för avskrivning av nya kapitalinvesteringar öka med cirka 4 miljoner kronor. Hemställan om anvisande av anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar för budgetåret 1940/41 göres i det följande. På riksdagen torde få ankomma att vidtaga de kompletteringar och justeringar av de under ifrågavarande huvudtitel äskade anslagen som kunna påkallas i anledning av riksdagens beslut rörande anslag å kapitalbudgeten.

Här berörda förändringar medföra en nettoökning av driftbudgetens utgiftssida med cirka 43 miljoner kronor.

Den totala nettoökning av driftbudgetens utgiftssida under angivna tre huvudrubriker, varmed man nu har att räkna, uppgår sålunda till 259 miljoner kronor. Slutsumman på driftbudgeten skulle sålunda bli 1,716 miljoner kronor.

Inkomsterna.

Statsverkspropositionens inkomstsida. I statsverkspropositionen utvisar driftbudgetens inkomstsida en summa av cirka 1,692 miljoner kronor. Härav hänföra sig 1,494 miljoner kronor till egentliga statsinkomster och 198 miljoner kronor till inkomster av statens kapitalfonder.

Bland de under egentliga statsinkomster ingående skatterna beräknas inkomst- och förmögenhetsskatten giva 450 miljoner kronor och särskild skatt å förmögenhet 50 miljoner kronor. Stämpelmedlen äro upptagna till 60 miljoner kronor. I automobilskattemedel beräknas inflyta 110 miljoner kronor. Tullar och acciser beräknas till sammanlagt 666 miljoner kronor, varav tullmedel 150 miljoner kronor, tobaksskatt 135 miljoner kronor och rusdrycksmedel sammanlagt 267 miljoner kronor.

Såsom bidrag från folkpensioneringsfonden upptages ett belopp av 75 miljoner kronor.

Inkomsterna från statens affärsverksfonder beräknas i statsverkspropositionen till sammanlagt 130.60 miljoner kronor, därav för postverket 14 miljoner kronor, för telegrafverket 35 miljoner kronor, för statens järnvägar 50 miljoner kronor, för statens vattenfallsverk 22.60 miljoner kronor och för domänverket 9 miljoner kronor.

Under rubriken Fonden för statens aktier har för Luossavaara-Kiiruna-vaara Aktiebolag beräknats, att ett belopp av 20 miljoner kronor skall för budgetåret 1940/41 tillföras statsverket i inkomst från bolaget.

Ny beräkning av vissa inkomstitlar. I nuvarande läge har det syntts tillfyllest att för omprövning av inkomstberäkningen i riksstatsförslaget inhämta uppgifter rörande den sannolika avkastningen för nästa budgetår av tullmedlen och de affärsdrivande verken.

Beträffande inkomst- och förmögenhetsskatten och den särskilda skatten å förmögenhet erinrar jag, att dessa båda skattetitlar uppfördes preliminärt i riksstatsförslaget med nyss angivna belopp i avvaktan på att utformade skatteförslag kunde föreläggas riksdagen rörande det tillskott till inkomsten av direkta skatter som de extraordnå försvarsutgifterna gjorde erforderligt. Den i ämnet verkställda utredningen har lett till förslag om uttagande — liksom fallet varit under innevarande budgetår — av en särskild värnskatt vid sidan av den normala statsbeskattningen. Förslaget, som framlagts i propositionen nr 185, har bifalits av riksdagen. I propositionen har det debiterade beloppet av den nya värnskatten på skatteunderlaget till 1939 års taxering beräknats till cirka 268 miljoner kronor. Med utgångspunkt härifrån torde den behållna inkomsten av värnskatten för budgetåret 1940/41 böra i riksstaten upptagas till 250 miljoner kronor.

Vid utformandet av den nya värnskatten har förutsatts, att den särskilda förmögenhetsskatten skulle liksom innevarande budgetår lämnas orubbad. I sin inkomstberäkning för budgetåret 1940/41 har riksräkenskapsverket beräknat särskild skatt å förmögenhet under antagande av gällande beskattningsgrunder till 27 miljoner kronor. Med detta belopp torde skatten nu böra upptagas i riksstaten.

Inkomst- och förmögenhetsskatten har av riksräkenskapsverket i nyssnämnda inkomstberäkning upptagits till 325 miljoner kronor för budgetåret 1940/41. Verket har därvid förutsatt, att botten-skatten skulle uttagas med samma procenttal som vid sistlidet års taxering, d. v. s. 120 procent för fysiska personer m. fl. och 130 procent för svenska aktiebolag och därmed i beskattningsavseende likställda juridiska personer. Till verkets beräkning av skatteunderlaget år 1939 har jag anslutit mig i statsverkspropositionen. Jag återkommer i det följande till frågan om den uttagningsprocent som bör fastställas för år 1940 och behandlar i samband därmed beräkningen av ifrågavarande inkomstitel i riksstaten.

Då förslag rörande k r i g s v i n s t s k a t t — under vilken titel i statsverkspropositionen upptagits ett formellt belopp av 1 miljon kronor — icke kommer att föreläggas nu pågående riksdag, bör titeln utgå ur riksstatsförslaget.

Ett väsentligt underskott är att förutse å a u t o m o b i l s k a t t e m e d l e n. En ändring av det belopp, till vilket inkomstiteln beräknats i statsverkspropositionen, bör dock med hänsyn till automobilskattemedlens karaktär av inkomster i en specialbudget, vars utgiftssida redan fastställts av riks-

dagen, icke vidtagas. Det kunde då ifrågasättas att fylla ut inkomstbristen genom att i erforderlig utsträckning återföra medel från automobilskatte-medelsfonden till inkomsttiteln. Härigenom skulle emellertid specialbudgetens läge bringas till ett mindre klart uttryck än om underskottet, på sätt hittills varit avsett, regleras genom att erforderligt inkomstbelopp tillföres budgeten från automobilskatte-medels fond över specialbudgetens avsättningsanslag, vilket, om ingenting åtgöres, sker automatiskt.

Med hänsyn till det nuvarande läget har generaltulldirektören i en till mig överlämnad promemoria angivit det nettobelopp, varmed tullmedlen nu kunna beräknas inflyta under budgetåret 1940/41, till 120 miljoner kronor. Den i riksstatsförslaget uppförda inkomstsiffran torde böra ändras i överensstämmelse härmed, vilket innebär en reduktion i förhållande till det ursprungliga förslaget med 30 miljoner kronor.

I statsverkspropositionen har under titeln tilläggsskatter å bensen beräknats ett belopp av 25 miljoner kronor. Detta förslag förutsatte, att ifrågavarande vid urtima riksdagen införda extra beskattning av motortrafikens drivmedel, som avser såväl bensen som vissa brännoljor, skulle utgå efter oförändrade grunder jämväl under nästkommande budgetår. I proposition nr 272 har emellertid föreslagits, att denna beskattning skall höjas, tilläggsskatten å bensen från 4 till 25 öre och tilläggsskatten å brännolja från 2 till 16 öre för liter. Höjningen har motiverats främst av behovet att såvitt möjligt förebygga den väsentliga nedgång i avkastningen av dessa skatter som den numera strängt begränsade tilldelningen av motorbränsle skulle innebära vid oförändrade skattesatser. Vid bifall till detta förslag och då säkra hållpunkter för avkastningsberäkningen saknas, synes det i statsverkspropositionen upptagna inkomstbeloppet för titeln tilläggsskatter å bensen ej böra ändras.

I propositionen nr 261 har framlagts förslag om höjning av de efter tobaksvarornas värde normerade skattesatserna för tobaksskatten. Förslaget har uppgjorts med utgångspunkt från att av nämnda skatt utvinna en inkomstökning av 25 miljoner kronor. Då tobaksskatten i statsverkspropositionen beräknats till 135 miljoner kronor, bör titeln nu vid bifall till berörda förslag upptagas till 160 miljoner kronor.

Nya beräkningar angående överskotten av statens affärsverk ha uppgjorts inom vederbörande verk. Enligt dessa beräkningar skulle överskotten nu böra upptagas till härefter angivna belopp, jämte vilka ställts de i riksstatsförslaget angivna avkastningssiffrorna.

	I statsverkspropositionen kronor	Ny beräkning kronor
Postverket	14,000,000	9,000,000
Telegrafverket	35,000,000	32,000,000
Statens järnvägar	50,000,000	16,000,000
Statens vattenfallsverk	22,600,000	22,600,000
Domänverket	9,000,000	9,000,000

Det nu beräknade överskottet å statens järnvägar vilar bl. a. på förutsättningen att nuvarande taxor bibehållas oförändrade. Därest av järnvägsstyrelsen i skrivelse den 25 april 1940 gjord framställning om provisorisk taxeförhöjning vinner Kungl. Maj:ts bifall, har överskottet beräknats stiga till 34 miljoner kronor.

Med hänsyn till den stora osäkerhet som vidlåder här återgivna uppskattningar finner jag i nuvarande läge ej anledning att förorda ändring i de beräkningar av affärsverkens överskott som föreslagits i statsverkspropositionen.

I propositionen nr 159 har förutsatts, att inkomsterna vid militärapoteket böra inlevereras till statsverket under särskild inkomstitel, benämnd »Inkomster vid militärapoteket». En sådan inkomstitel bör nu uppföras i riksstaten, och å densamma torde för budgetåret 1940/41 böra beräknas en inkomst av 360,000 kronor.

Då enligt propositionen angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område de båda specialbudgeterna för jordbruksregleringen skola upphöra, synes under titeln avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen böra, liksom beträffande titeln avgifter för prisreglering på jordbrukets område, beräknas endast ett formellt belopp av 100 kronor.

Riksstatsförslaget torde böra kompletteras med en inkomstitel å ett formellt belopp av 100 kronor för inkomster vid flygtekniska försöksanstalten.

I statsverkspropositionen har förutsatts inrättande av en särskild fond för Södertälje kanalverk efter överflyttning av kanalens förvaltning från vattenfallsstyrelsen till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Fondens avkastning har upptagits under diverse kapitalfonder och beräknats till 75,000 kronor. Då utredningen rörande överflyttning av kanalens förvaltning icke hunnit slutföras, torde inkomsten i fråga böra fortfarande redovisas under statens vattenfallsverk. Någon anledning att för den skull ändra de i riksstatsförslaget angivna inkomstsiffrorna för statens vattenfallsverk och för diverse kapitalfonder synes icke föreligga.

Departementschefen.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att löpande statsreglering kan väntas utmynna i ett underskott på i runt tal 1 miljard kronor. Även för nästa budgetår är ett betydande underskott att motse. Riksstatsförslaget för budgetåret ifråga omfattar på driftbudgeten anslag på sammanlagt 1,716 miljoner kronor. Vid uppskattningen av den möjliga utgiftsbelastningen bör härtill läggas ett belopp av 1,185 miljoner kronor, motsvarande vad jag i annat sammanhang denna dag föreslår till uppförande å beredskapsstat för försvarsväsendet till täckning av de merkostnader för försvarsberedskapen som kunna antagas erforderliga vid fortsatt stormaktskrig.

I statsverkspropositionen beräknades inkomsterna å driftbudgeten till sammanlagt 1,692 miljoner kronor. Senare framlagda skatteförslag m. m. motivera en höjning av denna summa med netto 92 miljoner kronor. Om inga åtgärder vidtagas för ytterligare förstärkning av statsinkomsterna skulle alltså mot väntade utgifter å (1,716 + 1,185 =) 2,901 miljoner kronor stå en inkomstsumma på 1,784 miljoner kronor. Mot bakgrunden av utfallet av löpande statsreglering är det vid denna relation mellan inkomster och utgifter tydligt, ej endast att arbetet för att nedbringa kostnaderna för statens civila verksamhet måste med all kraft fullföljas så långt det är möjligt utan åsidosättande av samhällslivets ofrånkomliga behov utan även att frågan om beskattningen måste ånyo övervägas.

Såsom jag framhöll vid propositionen om värnsskatt för nästa budgetår tala flera skäl för att låta den extraordinära höjningen av inkomst- och förmögenhetsskatten även i fortsättningen erhålla formen av särskild skatt, kallad värnsskatt. Vid avvägningen av skalan för denna värnsskatt var det naturligtvis nödvändigt att åtminstone preliminärt utgå från en viss höjd hos den ordinarie rörliga bottenkatten och denna antogs komma att bli uttagen med 120 procent av grundbeloppet. Den starka förskjutningen i ogynnsam riktning av det statsfinansiella läget genom de senaste månadernas händelser och den därav nödvändiggjorda ökningen i vår militära beredskap har väsentligen ändrat de förutsättningar, under vilka värnsskatteförslaget utarbetades, och ytterligare betydande tillskott både av direkta skatter och konsumtionsskatter måste eftersträvas, om ej behovet av lånemedel skall komma att alltför mycket överskrida, vad man kan förvänta att på frivillighetens väg erhålla. En höjning av uttagningsprocenten för den rörliga bottenkatten är för närvarande den lämpligaste utvägen. Om inte härigenom förskjutningen i den avsedda skattefördelningen mellan enskilda skall bli för stor, får emellertid höjningen bli relativt begränsad, och jag föreslår därför en uttagning av 150 procent. I fråga om bolag och därmed i skatteavseende likställda juridiska personer kan inte samma synpunkt göras gällande, och jag föreslår en höjning upp till 200 procent. Avkastningen av skatten antages genom dessa höjningar ökas med över 90 miljoner kronor; jag utgår därvid från 1940 års taxering men räknar med att den debiterade skatten kommer att inflyta med blott 90 procent. Med den föreslagna skatteuttagningen bör inkomstiteln i fråga i riksstaten uppföras med 400 miljoner kronor. Vad konsumtionsbeskattningen beträffar, äro förslag under utarbetande inom finansdepartementet, och avsikten är att framlägga dem inför en planerad urtima riksdag. Avkastningen beräknas icke komma att understiga den nu föreslagna höjningen av inkomstbeskattningen.

En tabellarisk översikt över statsregleringarna för budgetåren 1939/40 och 1940/41 torde få bifogas statsrådsprotokollet (*bihang 2 och 3*).

Med återopande av de beslut om förslag till riksdagen, vilka Kungl. Maj:t på hemställan av vederbörande departementschefer enligt bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag (bil. 1—9) fattat, hemställer

jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna omförmälda förslag.

Under åberopande av vad här förut i övrigt anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att besluta, att botten-skatt enligt 18 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall för år 1940 utgå med 150 procent av grundbeloppet för skattskyldiga, som avses i 18 § 2 mom. a) och c) nämnda förordning, samt med 200 procent av grundbeloppet för skattskyldiga, som avses i samma moment b).

Vidare hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte — med ändring av i statsverkspropositionen framlagda förslag såvitt avser upptagande i riksstaten för budgetåret 1940/41 av nedan angivna inkomstitlar — föreslå riksdagen

dels att i nämnda riksstat beräkna dessa inkomstitlar sålunda:

Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	kronor 400,000,000
Särskild skatt å förmögenhet, <i>bevillning</i>	» 27,000,000
Tullmedel, <i>bevillning</i>	» 120,000,000
Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	» 160,000,000
Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen	» 100;

dels att i nämnda riksstat under rubriken skatter upptaga en ny inkomstitel sålunda:

Värnsskatt, *bevillning*

kronor 250,000,000;

dels ock att i nämnda riksstat under rubriken uppbörd i statens verksamhet upptaga följande inkomstitlar sålunda:

Inkomster vid militärapoteket	kronor 360,000
Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	» 100.

Slutligen hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels att till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i statens affärsverksfonder (statens järnvägars fond) för budgetåret 1940/41 anvisa följande *reservationsanslag*, nämligen:

Kommunikationsdepartementet:

Anordningar för lastning och lossning av sockerbeter vid statens järnvägar .. kronor 500,000;

dels att till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1940/41 anvisa följande *reservationsanslag*, nämligen

Kommunikationsdepartementet:

Ny vattenledning för tekniska högskolan och statens väginstitut m. m. kronor 14,500

Handelsdepartementet:

Säkerhetsanstalter för sjöfarten » 171,000;

dels att till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1940/41 anvisa följande *reservationsanslag*, nämligen

Arméförvaltningens delfond:

Iståndsättningsarbeten å lantförsvarets byggnader kronor 1,000,000

Ombyggnad av ammunitionsförrådet vid Smålands arméartilleriregemente .. » 88,000

Garagebyggnader vid trängkårerna » 142,500

Förrådsbyggnader vid arméns truppförband » 445,000

Vissa förråds- och garagebyggnader .. » 750,000

Nybyggnad för ammunitionsfabriken .. » 1,600,000

Tillbyggnad och modernisering av matinrättningen vid Bodens artilleriregemente » 80,000

Administrationsbyggnad vid Åkers krutbruk » 28,800

Modernisering av garnisonssjukhuset i Sollefteå » 40,000

Uppvärmningsanläggningar vid Jämtlands fältjägerregemente och Dalregementet » 320,000

Uppvärmningsanläggningar vid Hälsinge och Hallands regementen » 515,000

Uppvärmningsanläggningar vid Norrlands artilleriregemente m. fl. truppförband » 760,000

Infanteriets officersaspirantskolas förläggning » 150,000

Marinförvaltningens delfond:

Iståndsättningsarbeten å marinens byggnader » 150,000

Byggnader för central torpedverkstad .. » 890,000

Kungl. Maj:ts proposition nr 293.

Ändringsarbeten inom sjökrigsskolans lokaler	kronor	46,000
Modernisering av Karlskrona örlogsvarv »		1,400,000
Modernisering av matinrättningen i f. d. skeppsgossekasernen i Karlskrona .. »		35,000
Marketenteribyggnad å Västra Håstholmsfortet	»	11,000
Smittreningsanstalter för marinen »		39,000
Flygförvaltningens delfond:		
Nybyggnader för Göta flygflottilj »		592,500
Merkostnad för hangarbyggnad å Malmen	»	50,000
Hangarbyggnad vid Svea flygflottilj .. »		137,500
Utökning av flygvapnets verkstäder m. m. »		1,250,000
Utbyggnad av sjöflygstationer	»	310,000
Åskledare vid flygvapnets etablissemang »		109,000
Hangarbyggnad m. m. för flygvapnets flygreservskola	»	87,500
Utvidgning av vattenverket vid Jämtlands flygflottilj	»	40,000;
dels att till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i statens utlåningsfonder för budgetåret 1940/41 anvisa följande reservationsanslag, nämligen		
Socialdepartementet:		
Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	kronor	4,300,000
Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	»	645,000
Statens bosättningslånefond	»	500,000
Ecklesiastikdepartementet:		
Statens lånefond för universitetsstudier »		140,000
Studielånefonden	»	60,000
Jordbruksdepartementet:		
Lånefonden för inköp av ädla avelsston »		50,000
Lånefonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras	»	95,000
Statens kaninavelslånefond	»	5,000
Jordbrukets maskinlånefond	»	400,000
Spannmålslagerhusfonden	»	108,800

<i>Statens sekundärlånefond för jordbrukare</i>	kronor	625,000
<i>Arrendelånefonden</i>	»	150,000
<i>Arbetarsmåbrukslånefonden</i>	»	1,950,000
<i>Statens fiskredskapslånefond</i>	»	13,000

Handelsdepartementet:

<i>Hemslöjdslånefonden</i>	»	60,000;
----------------------------------	---	---------

dels att till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i fonden för låneunderstöd för budgetåret 1940/41 anvisa följande *reservationsanslag*, nämligen

Socialdepartementet:

<i>Lån för bostadsförbättringsverksamhet</i>	kronor	540,000;
--	--------	----------

dels att till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i fonden för förslag till statsverket för budgetåret 1940/41 anvisa följande *reservationsanslag*, nämligen

Handelsdepartementet:

<i>Sprängningsarbeten m. m. för oljelagring</i>	kronor	175,000
<i>Cisternanläggningar för oljelagring</i>	»	193,800;

dels ock att till avskrivning av nya kapitalinvesteringar under rubrik *diverse kapitalfonder* för budgetåret 1940/41 anvisa följande *reservationsanslag*, nämligen

<i>Arrendeegnahemsfonden</i>	kronor	250,000.
------------------------------------	--------	----------

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ossian Larsson.

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

Bilaga 1.

Egentliga statsutgifter.

Första huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler härefter under finansdepartementets handläggning hörande ärende angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 samt anför därvid följande.

B. Kungl. slottsstaten.

[1.] **10. Ytterligare medel till luftskyddsanordningar i vissa kungl. slott, reservationsanslag.** Genom beslut den 8 september 1939 ställde Kungl. Maj:t för luftskyddsanordningar i vissa kungl. slott till förfogande ett belopp av 46,800 kronor att utgå av anslag å gällande förskottsstat. För täckning härav äskades i propositionen nr 2 till 1940 års riksdag (bil. 1) ett reservationsanslag å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår under rubriken Luftskyddsanordningar i vissa kungl. slott. Anslagsäskandet bifölls av riksdagen enligt skrivelse den 17 februari 1940, nr 31.

Av anslagsbeloppet ha 14,500 kronor ställts till förfogande för anordnande av skyddsrum vid Drottningholms slott, 12,000 kronor för anordnande av skyddsrum vid Haga slott samt återstoden för luftskyddsanordningar i Stockholms och Ulriksdals slott.

Sedermåra har riksmarskalksämberet i särskilda skrivelser den 18 och den 27 april 1940 hemställt om anvisande av ytterligare medel för skyddsrum vid Drottningholms och Haga slott. Ämberet har därvid anfört, att det med hänsyn till föreskrifter i lagen den 1 mars 1940, nr 119, funnits påkallat att anordna ytterligare skyddsrum vid Drottningholms slott för luft-

skyddsledningen, slottets militärvakt, hyresgästerna i vissa byggnader, Lovö kommuns personal, de i arbetarbostäderna boende m. fl. samt vid Haga slott för personalen i de av Stockholms stad arrenderade trädgårdarna och för slottets i närheten boende personal. Av ämbetets skrivelser jämte bilagor inhämtas vidare, att kostnaderna för det ursprungligen beslutade skyddsrummet vid Haga slott numera beräknas 8,500 kronor högre än det anvisade beloppet, beroende i huvudsak på att betongväggar måst uppföras och stenblock användas till täckning i större utsträckning än som tidigare beräknats. Efter frånräknande av 4,643 respektive 2,175 kronor, som skola tillskjutas av Lovö kommun och Stockholms stad, uppgå merkostnaderna enligt utredningen till i runda tal 24,000 kronor vid Drottningholms och 10,700 kronor vid Haga slott.

Dessa belopp, tillhopa 34,700 kronor, har Kungl. Maj:t genom beslut den 19 april och den 10 maj 1940 ställt till vederbörandes förfogande från det å förskottsstaten under sjunde huvudtiteln upptagna anslaget till Allmänna utgifter för försvarsberedskap: Engångsanskaffning av materiel för civilbefolkningens skydd m. m.

För täckning jämväl av nu ifrågavarande utgiftsbelopp böra medel äskas å tilläggsstat för det löpande budgetåret. På grund härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ytterligare medel till luftskyddsanordningar i vissa kungl. slott* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 34,700.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Ossian Larsson.

Bilaga 2.

Egentliga statsutgifter.

Tredje huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Ministern för utrikes ärendena anmäler härefter under utrikesdepartementets handläggning hörande ärende angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 samt anför därvid följande.

B. Sveriges representation i utlandet.

[1.] 11. **Kassareserv åt svenska beskickningar i utlandet.** Med hänsyn till möjligheten att världsläget kunde medföra sådana avbrott i de internationella kommunikationerna, att svårigheter uppstode för våra utlandsmyndigheter att från Stockholm erhålla erforderliga medel till ämbetsutgifter och avlöningar, har genom riksbankens försorg av bankens tillgodohavanden i utlandet kassaförslag ställts till förfogande för vissa beskickningar. Medlen hava insatts å räkning i vederbörande centralbanker. De beskickningar, som mottagit dylika kassamedel, hava instruerats att taga desamma i anspråk först då penningremissor från Sverige ej kunna komma fram och att i sådant fall även förse övriga genom händelsernas utveckling eventuellt isolerade utlandsmyndigheter med erforderliga medel. För tillhandahållande av ifrågakarande kassamedel anvisade Kungl. Maj:t genom beslut den 19 april 1940 ett belopp av högst 4,000,000 kronor, att utgå av det å förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. för budgetåret 1939/40 under sjunde huvudtiteln uppförda förskottsanslaget till Allmänna utgifter för försvarsberedskap: Förstärkning av den civila administrationen m. m. å förslagsvis 5,000,000 kronor. Av det anvisade beloppet hava tagits i anspråk 3,968,965

kronor. För täckning av förskottsavvisningen, vilken icke kommer att utnyttjas utöver sistnämnda belopp, torde böra å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 äskas ett anslag å avrundat 3,969,000 kronor. Om ingenting oförutsett inträffar komma medlen att över anslaget återföras till budgetutjämningsfonden.

Jag hemställer förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kassareserv åt svenska beskickningar i utlandet* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa ett anslag av kronor 3,969,000.

Vad ministern för utrikes ärendena sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Stig Unger.

Bilaga 3.

Egentliga statsutgifter.**Fjärde huvudtiteln.**

Utdrag av protokollet över försvarsärendena, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld, härefter under försvarsdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 samt anför därvid följande.

F. Flygvapnet.

[1.] **20 b. Ökade medel till anskaffning och förnyelse av flygmateriel, reservationsanslag.** Genom särskilda beslut den 23 februari, den 15 mars och den 10 maj 1940 har Kungl. Maj:t för anskaffning av flygplan, flygplanmotorer m. m. ställt till flygförvaltningens förfogande belopp av respektive 20,560,000, 8,100,000 samt 18,480,000 kronor eller sålunda tillhoppa 47,140,000 kronor från det å förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. uppförda förskottsanslaget Försvarsväsendet i allmänhet: Engångsutgifter (Ga). För beredande av täckning för nyssberörda å förskottsstat anvisade belopp torde å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår böra anvisas särskilda anslagsmedel. Ehuru beloppet ifråga av tekniska skäl bör anvisas å särskilt anslag, torde likväl samtliga för budgetåret anvisade anslag till anskaffning och förnyelse av flygmateriel få i dispositionshänseende behandlas såsom ett anslag.

Ärendet är av den natur, att närmare redogörelse för dess innebörd än som av det anförda framgår icke bör lämnas till statsrådsprotokollet; ytterligare upplysningar i ärendet torde få lämnas genom de handlingar, som komma att tillställas riksdagens vederbörande utskott.

I enlighet med det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ökade medel till anskaffning och förnyelse av flygmateriel* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 47,140,000.

G. Gemensamma anslag.

[2.] a. **Täckning av vissa försvarskostnader, förslagsanslag.** Enligt principerna för reglering av förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. böra anslagsmedel anvisas över riksstaten för täckning av sådana av den förstärkta försvarsberedskapen föranledda, å budgetåret 1939/40 belöpande kostnader, vilka bestritts eller beräknas komma att bestridas med anlitande av förskottsanslag men ännu icke blivit för riksdagen anmälda.

Vid beräkningen av behovet av dessa täckningsmedel bör man utgå från att samtliga riksstatsanslag för löpande utgifter ävensom de anskaffningsanslag å tilläggsstat, vilka avse icke individualiserade materielanskaffningar, skola disponeras till hela sitt belopp. Vidare torde böra fasthållas, att täckning i detta sammanhang icke bör beredas för andra kostnader än som verkligen komma att bestridas under innevarande budgetår. Detta gäller icke endast de löpande utgifterna utan jämväl utgifter för sådan icke individualiserad materielanskaffning, vilkas slutliga omfattning blir beroende av den tidsperiod under vilken en förstärkt försvarsberedskap kommer att upprätthållas. Detta innebär en avvikelse från eljest tillämpade principer, enligt vilka medel anvisas för beslutade anskaffningskostnader, även om betalningarna väntas till viss del belasta ett senare budgetår. En konsekvens av att täckningsmedel avses blott för faktiska utgifter under budgetåret blir att medlen måste äskas å förslagsanslag och att utgifter som följa av fattade beslut men falla inom en senare statsregleringsperiod få utgå av till denna hänförliga förskottsanslag för att framdeles regleras å tilläggsstat för denna period över nya täckningsanslag. Behållning å sådana reservationsanslag, som på grund av den förstärkta försvarsberedskapen icke kommit till användning och som avse ändamål för vilka nya anslag stå till förfogande å riksstaten för budgetåret 1940/41, torde icke böra kvarstå å anslagen utan tillföras budgetutjämningsfonden. Kungl. Maj:t torde böra meddela de föreskrifter, som må erfordras för denna budgettekniska disposition.

Till stöd för äskandet av täckningsanslag ha av de militära förvaltningsmyndigheterna verkställt beräkningar över de totala utbetalningarna för försvarsändamål under löpande budgetår ävensom rörande utbetalningarnas fördelning. Med ledning av dessa kalkyler kan en uppskattning göras av samtliga försvarsgrenars löpande kostnader för försvarsberedskapen, till den del de överstiga å riksstaten anvisade medel, samt av de engångskostnader

för vilka täckning icke kan beredas av redan anvisade eller äskade anslag.

De nämnda beräkningarna giva vid handen att samtliga försvarsutgifter under budgetåret — därest reservationerna å anslag till byggnadsändamål samt till flottans ersättningsbyggnad och anskaffning av viss fartygs- och flygmateriel samt vissa andra till individuella anskaffningar avsedda anslag bibehållas och alltså räknas såsom belastning å anslagen — komma att uppgå till sammanlagt cirka 1,464 miljoner kronor. Härav täckas genom från föregående budgetår reserverade behållningar å reservationsanslagen 87 miljoner kronor samt genom å riksstat och tilläggsstat I och II anvisade eller äskade medel (319.7 + 164.7 + 222.7 =) cirka 707 miljoner kronor. För täckning av återstående utgifter erfordras alltså cirka 670 miljoner kronor.

Då förskottsstaten för försvarsväsendet i augusti 1939 sattes i kraft, avsågs, såsom framgår av propositionerna nr 1 och 2 till 1939 års 11:de riksdag — liksom även av vad som anförts vid anmälan av proposition nr 235 till 1939 års 11:de riksdag — att de utgifter, som skulle bestridas av anslagen å förskottsstaten, skulle redovisas i anslutning till riksstatens anslagsuppdelning och specificeras på detta sätt även på den tilläggsstat, med vilken de skulle anmälas för riksdagen för täckning. De utgifter, som avförts å förskottsstaten, hava i enlighet härmed redovisats i anslutning till riksstatens anslagsuppdelning, respektive den mera förenklade utgiftsredovisning, vilken i enlighet med vad som anförts i proposition nr 73 till 1939 års 11:de riksdag tillämpas vid mobiliserade förband och vid vissa av de förband, som intagit förstärkt försvarsberedskap.

I anslutning till vad sålunda förekommit kunde det ligga närmast till hands, att täckningsmedlen å tilläggsstaten specificerades i anslutning till den tillämpade redovisningen. Det synes dock i nuvarande läge lämpligare, att de anvisas å ett särskilt anslag från vilket Kungl. Maj:t sedermera kan verkställa de för täckningen erforderliga medelsdispositionerna. Även med det sålunda förordade förfaringssättet vinnes det mål, som avsetts med förskottsstaten, nämligen en redovisning av de beredskapskostnader som belöpa på budgetåret med så långt som möjligt fullständig specificering av utgifterna efter utgiftsändamål. Kungl. Maj:t bör dock, därest så befinnes lämpligt, kunna föreskriva, att den specificerade redovisningen av utgifterna under fjärde huvudtiteln icke skall inflyta i den i tryck publicerade budgetredovisningen.

Med de utgångspunkter som här angivits torde alltså nu för täckning av de å förskottsstaten kvarstående utgifterna för innevarande budgetår böra äskas ett förslagsanslag å 670 miljoner kronor. Anslaget torde böra benämnas Täckning av vissa försvarskostnader. Vid bifall till anslagsäskandet bortfaller det i propositionen nr 2 allenast beräknade anslaget å 80 miljoner kronor till viss extra materielanskaffning.

Med åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Kungl. Maj:ts proposition nr 293.

att till *Täckning av vissa försvarskostnader* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa ett *förlagsanslag* av kronor 670,000,000.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Lennart Österholm.

Bilaga 4.

Egentliga statsutgifter.**Femte huvudtiteln.**

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

T. f. chefen för socialdepartementet, statsrådet Bergquist, anmäler här- efter under socialdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 samt anför därvid följande.

F. Civila luftskyddet.

[1.] **11. Civilt luftskydd: Avlöning till viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet m. m., förslagsanslag.** I sitt den 22 december 1939 dagtecknade, såsom del II betecknade betänkande (statens offentliga utredningar 1939:45) framlade sociala försvarsberedskapskommittén, bland annat, förslag till förordning angående grunderna för avlöning av viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet. Enligt kommitténs förslag skulle avlöningen till den i förslaget avsedda personalen gäldas av statsverket.

Sedermera förelade Kungl. Maj:t i proposition den 5 april 1940, nr 207, riksdagen förslag till förordning i sagda ämne. I propositionen intogs såsom bilaga berörda, av kommittén avgivna förslag. Propositionen grundade sig i huvudsak på kommittéförslaget; dock voro de avlöningsbestämmelser, vilka förordades i propositionen, i vissa hänseenden fördelaktigare för luftskyddspersonalen än de av kommittén föreslagna.

Genom kungörelse den 9 april 1940 (nr 192) förordnade Kungl. Maj:t, att från och med den 10 april 1940 klockan 12 middagen luftskyddstillstånd skulle i vissa hänseenden råda. Vidare förordnade Kungl. Maj:t genom kungörelse den 13 april 1940 (nr 210) om utvidgat luftskyddstillstånd i vissa hänseenden.

Genom beslut den 19 april 1940 föreskrev Kungl. Maj:t *dels* att sådan personal tillhörande det allmänna luftskyddet, vilken inkallats eller inkallades till tjänstgöring i anledning av luftskyddstillstånd, skulle, räknat från och med den 10 april 1940 och tills vidare, intill dess Kungl. Maj:t annorledes förordnade, äga uppbära avlöning enligt de grunder, som förordats i sociala försvarsberedskapskommitténs omförmälda förslag till förordning i ämnet, dock att därvid bestämmelserna i 3 och 11 §§ i nämnda förslag icke skulle äga tillämpning, *dels ock* att avlöningen skulle tillhandahållas personalen genom vederbörande länsstyrelses försorg. Kungl. Maj:t anbefallde samtidigt statskontoret att från det å förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. för budgetåret 1939/40 under sjunde huvudtiteln uppförda förskottsanslaget till förstärkning av den civila administrationen m. m. till samtliga länsstyrelser på rekvisition, i mån av behov, utbetala de belopp, som erfordrades i anledning av förevarande beslut, att av länsstyrelserna disponeras för därmed avsedda ändamål.

Såsom framgår av det anförda, är Kungl. Maj:ts den 19 april 1940 meddelade beslut av interimistisk karaktär. Därest omförmälda proposition bifalles av riksdagen, bör avlöningen till ifrågavarande luftskyddspersonal, räknat från och med den 10 april 1940, utgå enligt de i propositionen angivna grunderna.

Enligt 5 § i lagen den 31 mars 1938 (nr 90) om förfoganderätt för luftskyddets behov skall ersättning av kronan utgå till ägare eller innehavare av egendom, som beröres av vissa med stöd av lagen vidtagna åtgärder.

Statens kostnader för de nu berörda ändamålen kunna för närvarande icke ens approximativt beräknas. För reglering av kostnaderna i vad de belöpa å budgetåret 1939/40 bör emellertid ett anslag upptagas å tilläggsstat för samma budgetår. Anslaget, som bör vara av förslagsanslags natur, synes böra upptagas till 1,000,000 kronor och benämnas *Civilt luftskydd: Avlöning till viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet m. m.* För nästa budgetår åter bör av nyss angivet skäl något anslag å riksstaten icke nu äskas, utan torde kostnaderna tills vidare få utgå av medel uppförda å den beredskapsstat, varom chefen för finansdepartementet enligt vad jag inhämtat har för avsikt att senare framlägga förslag.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Civilt luftskydd: Avlöning till viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 1,000,000.

[2.] **12. Civilt luftskydd: Förberedande åtgärder för mottagande av evakuerad civilbefolkning m. m., förslagsanslag.** I proposition den 8 mars 1940, nr 148, framlade Kungl. Maj:t vissa förslag rörande organiserande av utrymning vid krig eller krigsfara samt rörande de med utrymningen förenade kostnaderna. I propositionen föreslogs, bland annat, att alla kostna-

der, som uppkomme för utrustning och inredning av sådana utrymmen, vilka finge karaktären av internat, skulle bestridas av statsverket. Därvid förutsattes, att iordningställandet av internatförläggningarna i viss utsträckning skulle bliva en beredskapsåtgärd och alltså äga rum, innan behov föreläge att taga förläggningarna i bruk.

Enligt de för statens utrymningskommission vid kommissionens tillsättande meddelade direktiven skulle det ankomma på kommissionen att handhava de med förberedelserna för anordnandet av dylika förläggningar sammanhängande ärendena och skulle, jämlikt vad som föreslogs i nämnda proposition, så vara fallet även i fortsättningen.

I skrivelse den 5 mars 1940 ingav statens utrymningskommission en summarisk beräkning av statsverkets kostnader för utrustning och inredning av här avsedda internat. Enligt denna beräkning — för vilken närmare redogörelse lämnats i Kungl. Maj:ts proposition den 8 mars 1940, nr 158, angående anvisande av anslag till kommissionen m. m. — skulle statens sammanlagda kostnader för ifrågavarande ändamål kunna uppskattas till 2,150,000 kronor.

Med anledning av dessa kalkyler framhöll departementschefen i sistnämnda proposition, att desamma vore ägnade att ge en ungefärlig föreställning om storleken av de utgifter, som för här omförmälda ändamål kunde komma att åsamkas statsverket, men att de icke syntes tillräckligt fullständiga för att man på dem skulle kunna basera en anslagsberäkning. Departementschefen förklarade därför, att han icke i dåvarande läge vore beredd att hemställa om äskande av något anslag för iordningställande av internatförläggningar av berörda slag, och tillfogade, att, där omedelbart behov uppkomme av medel för ifrågavarande ändamål, under innevarande budgetår tills vidare den utvägen syntes kunna anlitas, att kostnaden finge bestridas från vederbörligt anslag under förskottsstaten för försvarsväsendet m. m.

Omförmälda propositioner hava sedermera bifallits av riksdagen, varefter Kungl. Maj:t — i anslutning till vad som föreslagits i propositionen nr 148 — fastställt instruktion för statens utrymningskommission.

Genom beslut den 12 april 1940 har vidare Kungl. Maj:t ställt till utrymningskommissionens förfogande ett belopp av högst 500,000 kronor till bestridande av kostnaderna för dels sådana åtgärder av förberedande natur, vilka kunde erfordras för att i händelse av luftskyddstillstånd evakuerad civilbefolkning skulle kunna mottagas å de orter, till vilka densamma borde överflyttas, dels ock de åtgärder i övrigt, vilka föranleddes av på kommissionen ankommande uppgifter. Samtidigt har Kungl. Maj:t anbefallt statskontoret att på rekvisition, i mån av behov, till kommissionen utbetala högst sistnämnda belopp från det å förskottsstat för försvarsväsendet m. m. under sjunde huvudtiteln anvisade anslaget till engångsanskaffning av materiel för civilbefolkningens skydd m. m.

Enligt vad jag inhämtat från utrymningskommissionen kommer det belopp av 500,000 kronor, som sålunda ställts till kommissionens disposition, att bliva fullt tillräckligt för bestridande av kommissionens utgifter för angivna

ändamål under innevarande budgetår. För täckande av dessa utgifter böra medel äskas å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret i fråga. För ändamålet bör anvisas ett förslagsanslag av 500,000 kronor, rubricerat *Civilt luftskydd: Förberedande åtgärder för mottagande av evakuerad civilbefolkning m. m.* Under nästa budgetår torde utgifterna tills vidare få utgå av medel uppförda å den i nästföregående punkt omförmälda beredskapsstaten för samma budgetår.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Civilt luftskydd: Förberedande åtgärder för mottagande av evakuerad civilbefolkning m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av kronor 500,000.

G. Diverse.

[3.] 18. **Tillfälligt understöd åt flyktingar från Norge.** Genom beslut den 13 april 1940 har Kungl. Maj:t ställt till länsstyrelsens i Skaraborgs län förfogande ett belopp av högst 30,000 kronor för beredande av tillfälligt understöd åt flyktingar från Norge. Vidare har Kungl. Maj:t genom beslut den 10 maj 1940 för enahanda ändamål ställt till länsstyrelsens i Västernorrlands län förfogande ett belopp av högst 3,000 kronor. Statskontoret har anbefallts att till respektive länsstyrelser utbetala de angivna beloppen från det å förskottsstat för försvarsväsendet m. m. under sjunde huvudtiteln anvisade anslaget till engångsanskaffning av materiel för civilbefolkningens skydd m. m.

För slutligt reglerande av dessa kostnader bör å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisas ett särskilt anslag. Då det kan tänkas bli nödvändigt att ställa ytterligare medel till förfogande för bestridande av utgifter av här angiven art, läser anslaget lämpligen kunna upptagas till 50,000 kronor och benämnas tillfälligt understöd åt flyktingar från Norge. Anslaget bör uppföras såsom obetecknat. Eventuellt tillkommande, nu ej förutsedda utgifter för ifrågavarande ändamål torde få utgå av förskottsanslag.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tillfälligt understöd åt flyktingar från Norge* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa ett anslag av kronor 50,000.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Erik Montell.

Bilaga 5.

Egentliga statsutgifter.

Sjätte huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler härefter under kommunikationsdepartementets handläggning hörande ärende angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 samt anför därvid följande.

D. Byggnadsväsendet.

[1.] **11. Anskaffning av brandredskap för Kalmar slott, reservationsanslag.** Genom beslut den 17 maj 1940 har Kungl. Maj:t medgivit, att byggnadsstyrelsen finge för en kostnad av högst 18,000 kronor anskaffa brandredskap för Kalmar slott. Beloppet fördelar sig med 6,000 kronor å motorspruta, 7,000 kronor å brandslang, 3,500 kronor å mekanisk brandstege samt 1,500 kronor å diverse brandmateriel och oförutsedda utgifter. Därjämte har Kungl. Maj:t genom samma beslut föreskrivit, att nämnda utgifter skulle bestridas av det å förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. under sjunde huvudtiteln uppförda förskottsanslaget till engångsanskaffning av materiel för civilbefolkningens skydd m. m.

För täckning av ifrågavarande utgiftsbelopp böra medel äskas å tilläggsstat för det löpande budgetåret.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Kungl. Maj:ts proposition nr 293.

att till *Anskaffning av brandredskap för Kalmar slott* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 18,000.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.

Egentliga statsutgifter.

Nionde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, anmäler härefter under jordbruksdepartementets handläggning hörande ärende angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 samt anför därvid följande.

E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

[1.] **2 a. Statens hingstedepåer och stuteri: Överflyttning av visst hästmateriäl.** I skrivelse den 18 april 1940 har lantbruksstyrelsen gjort framställning att medel måtte ställas till styrelsens disposition för att — där est förhållandena påkallade en överflyttning i viss omfattning av vid Flyinge hingstdepå och stuteri befintligt hästmateriäl till annan lämplig plats — användas till bestridande av med en sådan överflyttning förenade kostnader. Det för ändamålet uppkommande medelsbehovet har lantbruksstyrelsen under vissa i skrivelsen närmare angivna förutsättningar beräknat till 21,000 kronor.

Beträffande beräkningen av de med överflyttningen förenade kostnaderna torde jag få hänvisa till skrivelsen.

Då det syntts erforderligt, att medel finnas tillgängliga för bestridande av kostnaden för en överflyttning i viss utsträckning av hästmaterialet vid Flyinge hingstdepå och stuteri till annan lämplig plats, samt erinran icke ansetts böra göras mot beräkningen av det belopp, som kunde komma att därför erfordras, har Kungl. Maj:t den 26 april 1940 på min föredragning för ändamålet ställt ett belopp av intill 21,000 kronor till lantbruksstyrelsens

disposition, att utgå från det å förskottsstat under sjunde huvudtiteln uppförda förskottsanslaget till Engångsanskaffning av materiel för civilbefolkningens skydd m. m. För täckande av dessa utgifter i den mån de kunna belöpa å det innevarande budgetåret bör å tilläggsstat för samma budgetår äskas ett anslag av 21,000 kronor. Anslaget torde böra benämnas »Statens hingstdepåer och stuteri: Överflyttning av visst hästmateriel».

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hingstdepåer och stuteri: Överflyttning av visst hästmateriel* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa ett anslag av kronor 21,000.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Gunnar Sandström.

Bilaga 7.

Egentliga statsutgifter.**X a huvudtiteln.**

Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Chefen för folkhushållningsdepartementet, statsrådet Eriksson, anmäler härefter under folkhushållningsdepartementets handläggning hörande ärendet angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 samt anför därvid följande.

C. Diverse.

[1.] **8. Inköp av gengasaggregat, reservationsanslag.** I en till Kungl. Maj:t ställd skrift av den 29 januari 1940 gjorde Svenska lasttrafikbilägareförbundet och Sveriges bilgodstransportörers riksförbund framställning om vidtagande av vissa statliga stödåtgärder för förbättring och utökande av gengasaggregattillverkningen samt för underlättande av bilägares inköp av gengasaggregat.

Efter hörande av statens gengasnämnd avgav *statens industrikommision* den 10 april 1940 infordrat utlåtande över framställningen.

I sitt utlåtande hemställde industrikommissionen, att Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt arméförvaltningen att i samråd med industrikommissionen omedelbart verkställa uppköp för statens räkning av de förråd av gengasaggregat, som enligt en av kommissionen företagen inventering funnes tillgängliga.

Till stöd för denna hemställan anförde kommissionen bland annat följande:

I nuvarande läge synes det ofrånkomligt, att alla tänkbara vägar försökas för tryggande av motortransporterna i händelse av minskad eller helt utebli-

ven import av flytande bränslen. Även om gengasdriften ännu är behäftad med vissa olägenheter i tekniskt avseende, varigenom bedömningen av dess driftekonomiska förutsättningar måste bli osäker, har den dock visat sig vara ett medel, som kan tillgripas i en situation, då beredskapssynpunkterna måste tillmätas avgörande betydelse.

Kommissionen har verkställt en inventering av lagerhållningen av monteringsfärdiga gengasaggregat av typer, som av gengasnämnden rekommenderats till inköp, samt införskaffat uppgifter om det pris tillverkarna åsatt sina produkter vid försäljning på en gång till statlig myndighet av 100, respektive 200 aggregat. Antalet färdiga, ej försålda aggregat inom landet uppgår till omkring 1800, vartill kommer ett lager av halvfabrikat, motsvarande 630 aggregat. För närvarande finnas alltså möjligheter att aptera omkring 2,400 lastbilar för gengasdrift. Då tidigare omkring 1,800 bilar inrättats härför, kan inom en nära framtid skapas en gengasdriven bilpark om minst 4,000 fordon.

Det av gengasfabrikanterna angivna priset utgör i medeltal omkring 1,300 kronor per aggregat och är avsevärt lägre än marknadspriset. Lagret av färdiga aggregat representerar med nämnda prissättning ett värde av omkring 2,300,000 kronor. Medräknas även halvfabrikat, uppgår värdet till omkring 3 millioner kronor.

I nuvarande situation torde efterfrågan på gengasaggregat komma att starkt ökas. Tillgängliga färdiga aggregat böra emellertid disponeras på ett sätt, som svarar mot den allmänna reglering av biltransporterna, vilken torde bli ofrånkomlig. Starka skäl synas därför finnas för den åtgärden, att staten redan nu övertager de lager av färdiga aggregat, som finnas inom landet. Från dessa lager torde sedermera utlämning böra ske till försvarsmyndigheterna, till statens affärsdrivande verk och slutligen till de privata bilägare, vilka utföra för rikets säkerhet och försörjning viktiga transporter. Det torde ankomma på arméförvaltningen att i samråd med industri-, livsmedels- och transportkommissionerna utlämna aggregat från lagren.

Statens övertagande av nämnda lager synes böra ske i form av inköp genom arméförvaltningens tygdepartement, varvid säljaren torde böra förbinda sig att utan kostnad för statsverket dels verkställa lagring av aggregaten, dels avhjälpa förefintliga fabrikationsfel samt att fortsätta tillverkningen av gengasaggregat i omfattning, som av Kungl. Maj:t bestämmes. Inköpspriset torde böra bestämmas i samråd med industrikommissionen.

I anledning av industrikommissionens framställning bemyndigade Kungl. Maj:t genom beslut den 12 april 1940 arméförvaltningens tygdepartement att i samråd med industrikommissionen omedelbart verkställa inköp av högst 2,000 gengasaggregat. Vidare medgav Kungl. Maj:t, att sålunda inköpta aggregat finge av tygdepartementet i samråd med industrikommissionen, statens livsmedelskommission och statens transportkommission utlämnas till försvarsmyndigheter respektive till inköpspris försäljas till statens affärsdrivande verk och enskilda automobilägare, som utförde för rikets säkerhet och försörjning viktiga transporter. Slutligen bemyndigade Kungl. Maj:t tygdepartementet att för ifrågavarande ändamål använda ett belopp av högst 3,000,000 kronor av det å förskottsstat för försvarsväsendet för budgetåret 1939/40 uppförda förslagsanslaget till Försvarsväsendet i allmänhet: Engångsutgifter (Ga), varvid inflytande försäljningsmedel tills vidare under särskild rubrik skulle bokföras såsom uppbörd å anslaget.

På grund av de rådande svårigheterna att i nuvarande läge västerifrån im-^{Departements-}portera flytande bränslen har det syntts angeläget att snabbt tillförsäkra ^{chefen.} staten dispositionen över de gengasaggregat, vilka innehades av tillverkarna, för att därigenom trygga åtminstone de mest vitala samhällsliga transport-behoven. Med anledning härav har Kungl. Maj:t genom förenämnda beslut den 12 april 1940 funnit sig böra bifalla det av industrikommissionen framlagda förslaget att staten skulle inköpa gengasaggregat för att överlämnas till försvarsmyndigheter, respektive till inköpspris försäljas till statens affärsdrivande verk och vissa enskilda för utförande av allmännyttiga transporter. För att möjliggöra dylika statliga inköp av gengasaggregat i av industrikommissionen avsedd omfattning har Kungl. Maj:t från förskottsstat ställt erforderliga medel, 3,000,000 kronor, till tygdepartementets förfogande.

De utgifter, som sålunda komma att uppstå, synas böra täckas å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 genom anvisande av ett särskilt reservationsanslag. I den mån försäljningar av gengasaggregat äga rum, synas inflytande försäljningsmedel böra bokföras såsom uppbörd å anslaget. Särskild ersättning från anslag under fjärde huvudtiteln synes ej behöva utgå för de gengasaggregat, vilka få disponeras inom försvarsväsendet.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Inköp av gengasaggregat* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 3,000,000.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Sven Persson.

Utgifter för statens kapitalfonder.

Avskrivning av nya kapitalinvesteringar.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler frågor om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 samt anför därvid följande.

Vid anmälan av propositionen nr 2 till årets riksdag angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 ansåg jag, att förslag om äskande av medel för avskrivningsändamål borde framläggas senare under riksdagen, när investeringsbehoven kunde fullständigare överblickas. I det i nyssnämnda proposition framlagda statförslaget uppgingo de sammanlagda äskandena under kapitalbudgeten till 15,435,900 kronor. Senare avlåtna förslag innefatta en ökning av detta belopp med 60,603,200 kronor till 76,039,100 kronor. Dessa investeringar kräva blott i relativt begränsad utsträckning omedelbar avskrivning, emedan större delen därav representerar förlagskapital för jordbruksregleringen eller räntabla investeringar.

Jag torde nu få i korthet redogöra för de fall i vilka viss omedelbar avskrivning erfordras. Hemställan göres i det följande om att anslag skola äskas av riksdagen i enlighet med här framlagda förslag.

Statens affärsverksfonder. Ett anslag på 400,000 kronor till alarmanordningar vid telegrafverket, som visat sig erforderliga ur försvarssynpunkt, bör i sin helhet avskrivas. För statens järnvägar böra anslagen till vissa banförstärkningsarbeten m. m. (1,700,000 kronor) och till anläggningsarbeten å viss järnvägslinje (500,000) avskrivas med respektive 1,500,000 kronor och 300,000 kronor. Ett anslag till anordnande av skyddsrum i statens järnvägar tillhöriga fastigheter (2,500,000 kronor) torde få anses förräntningspliktigt till ett belopp av 750,000 kronor. För statens vattenfallsverks del torde ett anslag till vissa kraftledningar m. m. för mili-

tära behov (190,000 kronor) bära i sin helhet avskrivnas. Så bör ock ske med ett anslag till om- och tillbyggnad av ekonomibyggnaderna vid dövstumskolan å Broby gård m. m. (75,000 kronor), vilket anslag enligt de i propositionen nr 158 till 1939 års lagtima riksdag angivna principerna av redovisningstekniska skäl upptagits såsom investering i domänverket. Det sammanlagda avskrivningsbehovet under statens affärsverksfonder skulle sålunda få beräknas till 4,215,000 kronor.

Statens allmänna fastighetsfond. Under denna rubrik ha å kapitalbudgeten upptagits anslag å sammanlagt 1,084,200 kronor till anordnande av skyddsrum m. m. för vissa fastigheter. Dessa investeringar äro av beskaffenhet att bära i sin helhet avskrivnas. Detsamma gäller det återstående investeringsanslaget för fastighetsfonden, nämligen anslaget till iståndsättning av beskickningshuset i Madrid (60,000 kronor). Det sammanlagda avskrivningsbehovet under fonden uppgår alltså till 1,144,200 kronor.

Fonden för förlag till statsverket. Under denna fond har äskats ett anslag till bestridande av kostnader för inköp av brännoljecisterner för jordbrukets behov (3,600,000 kronor). Med hänsyn till de villkor, under vilka cisternerna enligt de i propositionen nr 263 i ämnet angivna grunderna kunna tillhandahållas lagerhallarna, synes investeringen bära i sin helhet avskrivnas. Ett anslag till anläggningar för oljelagring ovan jord (1,000,000 kronor) torde, då anläggningarna avsetts för tillgodoseende av militära behov, även bära i sin helhet avskrivnas. För förlagsfonden belöper sig alltså avskrivningsbehovet till 4,600,000 kronor.

För avskrivning av nya kapitalinvesteringar erfordras alltså sammanlagt 9,959,200 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i statens affärsverksfonder å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa följande *reservationsanslag*, nämligen:

Telegrafverket:

Alarmanordningar kronor 400,000

Statens järnvägar:

Vissa banförstärkningsarbeten m. m..... » 1,500,000

Anordnande av skyddsrum i statens järnvägar tillhöriga fastigheter..... » 1,750,000

Anläggningsarbeten å viss järnvägslinje » 300,000

Statens vattenfallsverk:

Vissa kraftledning m. m. för militära behov » 190,000

Domänverket:

Om- och tillbyggnad av ekonomibyggnaderna vid dövstumskolan å Broby gård

m. m. kronor 75,000,

dels till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i statens allmänna fastighetsfond å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa följande reservationsanslag, nämligen:

Justitiedepartementet:

Anordnande av skyddsrum m. m. vid

fångvårdsanstalterna kronor 50,000

Utrikesdepartementet:

Iståndsättning av beskickningshuset i

Madrid » 60,000

Anordnande av skyddsrum m. m. vid be-

skicknings- och konsulatfastigheter ... » 40,000

Socialdepartementet:

Anordnande av skyddsrum vid statens

sinnessjukhus » 700,000

Kommunikationsdepartementet:

Anordnande av skyddsrum i statens fas-

tigheter » 143,200

Ecklesiastikdepartementet:

Anordnande av skyddsrum i Uppsala uni-

versitets fastigheter » 115,000

Anordnande av skyddsrum i Lunds uni-

versitets fastigheter » 36,000,

dels ock till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i fonden för förlag till statsverket å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa följande reservationsanslag, nämligen:

Jordbruksdepartementet:

Bestridande av kostnader för inköp av

brännolja och oljor för jordbrukets be-

hov kronor 3,600,000

Handelsdepartementet:

Anläggningar för oljelagring ovan jord . » 1,000,000.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Ossian Larsson.

Bilaga 9.

Kapitalinvesteringar.

Kommunikationsdepartementet.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler härnäst under kommunikationsdepartementets handläggning hörande ärenden angående kapitalinvestering å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 samt anför därvid följande.

Statens affärsverksfonder.

C. Statens järnvägar.

[1.] **24. Anläggningsarbeten å viss järnvägslinje, reservationsanslag.** Genom beslut den 10 maj 1940 har Kungl. Maj:t med anledning av en av järnvägsstyrelsen i skrivelse den 20 april 1940 gjord framställning, varöver chefen för försvarsstaben den 24 i samma månad avgivit utlåtande, uppdragit åt järnvägsstyrelsen att skyndsamt vidtaga erforderliga åtgärder för utförande för en kostnad av högst 500,000 kronor av de i styrelsens skrivelse åsyftade anläggningsarbetena å viss angiven järnvägslinje. Tillika har Kungl. Maj:t föreskrivit, att nämnda utgift skulle bestridas av det å förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. under kapitalbudgeten, fonden för förslag till statsverket, uppförda förskottsanslaget till kommunikationsverken.

På grund av innehållet i järnvägsstyrelsens skrivelse torde någon redogörelse för detsamma icke böra lämnas till statsrådsprotokollet, utan riksdagens vederbörande utskott torde därom böra erhålla erforderliga upplysningar genom handlingarna, som komma att tillhandahållas utskottet.

För täckning av ifrågavarande utgiftsbelopp böra medel äskas å tilläggsstat för det löpande budgetåret.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Anläggningsarbeten å viss järnvägslinje* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 500,000.

Statens allmänna fastighetsfond.

[2.] 18. **Anordnande av skyddsrum i statens fastigheter, reservationsanslag.** Den 19 april och den 17 maj 1940 har Kungl. Maj:t meddelat beslut *dels* rörande anordnande av skyddsrum i kontrollstyrelsens fastighet vid Svartmangatan nr 9 och den av vissa marina myndigheter disponerade fastigheten nr 7 vid Birger Jarlsgatan i Stockholm samt i Garnisonssjukhuset i Stockholm för en kostnad av tillhoppa 132,200 kronor, *dels ock* rörande skyddsrum samt brand- och splittersäkra utrymmen i lantmäterikontoren i Falun och Västerås för en kostnad av tillhoppa 11,000 kronor. Därjämte har Kungl. Maj:t föreskrivit, att nämnda utgifter, sammanlagt uppgående till 143,200 kronor, skulle bestridas av det å förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. under kapitalbudgeten, fonden för förslag till statsverket, uppförda förskottsanslaget till försvarsberedskapens stärkande i allmänhet.

För täckning av ifrågavarande utgiftsbelopp böra medel äskas å tilläggsstat för det löpande budgetåret.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Anordnande av skyddsrum i statens fastigheter* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 143,200.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.

*Bihang 1.***Förteckning**

över av Kungl. Maj:ts hos lagtima riksdagen år 1940 äskade och, i förekommande fall, av riksdagen anvisade anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40.

Driftbudgeten.**A. Egentliga statsutgifter.***I. Kungl. hov- och slottsstaterna.*

	Kronor
B: 9 Luftskyddsanordningar i vissa kungl. slott, <i>reservationsanslag</i>	46,800
B: 10 Ytterligare medel till luftskyddsanordningar i vissa kungl. slott, <i>reservationsanslag</i>	34,700
	81,500

II. Justitiedepartementet.

Civil personal vid krigsrätterna:

C: 18 a Ersättningar till civila ledamöter i fältkrigsrätter, <i>förelagsanslag</i>	20,000
G: 10 Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	20,000
	40,000

III. Utrikesdepartementet.

Avlöningar vid beskickningar och konsulat:

B: 4 Skrivbiträden, <i>reservationsanslag</i>	90,000
B: 5 Extra biträden och vaktbetjänte, <i>reservationsanslag</i>	25,000
B: 11 Kassa-reserv åt svenska beskickningar i utlandet	3,969,000
	4,084,000

IV. Försvarsdepartementet.

Understöd m. m.:

D: 18 Vissa arbeten å mobiliseringsverket, <i>reservationsanslag</i> ..	67,000
D: 20 a Förstärkning av anslaget till frivilliga skytteväsendets befrämjande	325,000
Byggnader m. m.:	
D: 52 Nybyggnad m. m. vid militärsjukhuset i Eksjö, <i>reservationsanslag</i>	60,000
D: 70 b Vissa fortifikatoriska anordningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	23,000,000

	Kronor	
	Flytande materiel och byggnader:	
E: 30	Underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m., <i>reservationsanslag</i>	620,000
E: 31 b	Särskild fartygsanskaffning m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	63,335,000
E: 36 a	Förstärkande av Älvsborgs fästning, <i>reservationsanslag</i> .	1,535,000
E: 36 b	Anordnande av visst kustbatteri, <i>reservationsanslag</i>	3,640,000
E: 41 a	Om- och tillbyggnad av marinens köttcentral i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>	32,500
E: 41 b	Modernisering av Karlskrona örlogsvarv, <i>reservationsanslag</i>	100,000
E: 43 a	Vissa fortifikatoriska anläggningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	12,330,000
E: 43 b	Anordnande av en reservkraftstation i Fårösund, <i>reservationsanslag</i>	60,000
E: 43 c	Vissa hygieniska anordningar vid Stockholms örlogsvarv, <i>reservationsanslag</i>	190,000
E: 43 d	Flyttning av visst kustartilleribatteri, <i>reservationsanslag</i>	470,000
	Flygmateriel:	
F: 20	Anskaffning och förnyelse av flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>	344,000
F: 20 b	Ökade medel till anskaffning och förnyelse av flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>	47,140,000
F: 20 c	Ytterligare medel till anskaffning och förnyelse av flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>	2,265,000
F: 20 d	Merknader för anskaffning av flygplan för strategisk spaning, <i>reservationsanslag</i>	5,100,000
F: 20 e	Extra materielanskaffning för flygvapnet, <i>reservationsanslag</i>	18,030,000
F: 20 f	Materielanskaffning för jaktflottiljer m. m., <i>reservationsanslag</i>	44,050,000
G: a	Täckning av vissa försvarskostnader, <i>förslagsanslag</i>	670,000,000
	Diverse:	
G: 11	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	30,000
		892,723,500

V. Socialdepartementet.

	Bekämpande av arbetslösheten:	
B: 17 a	Statens arbetsmarknadskommission m. m., <i>förslagsanslag</i>	680,000
	Tvångsarbetsanstalter, alkoholistanstalter m. m.:	
	Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes:	
B: 52 a	Vissa byggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i>	15,000
	Fattigvård och barnavård:	
B: 83	Utrustning av statens anstalt för själsligt abnorma manliga skyddshemselever, <i>reservationsanslag</i>	105,000
	Sinnessjukvårdsanstalter:	
	Statens anstalt för fallandesjuka:	
C: 31 a	Anskaffande av vissa inventarier, <i>reservationsanslag</i> ..	20,000
	Vanförestalter:	
C: 54 a	Anordnande av lokaler m. m. för yrkesskolan vid vanförestalten i Hälsingborg, <i>reservationsanslag</i>	436,500

	Kronor
C: 57 a Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara, <i>reservationsanslag</i>	10,000,000
C: 57 b Beredande av sjukhusvård i Sverige åt krigsinvalider från Finland m. m., <i>reservationsanslag</i>	1,000,000
Civilt luftskydd:	
F: 3 Alarmeringsanordningar, <i>reservationsanslag</i>	1,350,000
F: 4 Gasskyddsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	9,320,000
F: 4 a Ytterligare medel till gasskyddsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	7,800,000
F: 8 Bidrag till kommuner för anordnande av vissa skyddsrum, <i>reservationsanslag</i>	2,000,000
F: 9 Ytterligare medel till bidrag till kommuner för anordnande av vissa skyddsrum, <i>reservationsanslag</i>	4,000,000
F: 10 Bidrag till inköp av motorbrandsprutor åt vissa kommuner, <i>förslagsanslag</i>	1,000,000
F: 11 Avlöning till viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet m. m., <i>förslagsanslag</i>	1,000,000
F: 12 Förberedande åtgärder för mottagande av evakuerad civilbefolkning m. m., <i>förslagsanslag</i>	500,000
F: 13 Ersättning till riksbanken för dess bestyr med lån för anordnande av skyddsrum, <i>förslagsanslag</i>	10,000
Statens utrymningskommission:	
F: 14 Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	60,000
F: 15 Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	15,000
G: 15 Tryckning av vissa resekort m. m., <i>förslagsanslag</i>	2,500
G: 16 Åtgärder för utbildning av viss ersättningspersonal, <i>reservationsanslag</i>	78,000
G: 17 Arkivfotografering av vissa handlingar, <i>reservationsanslag</i>	250,000
G: 18 Tillfälligt understöd åt flyktingar från Norge	50,000
	39,692,000

VI. Kommunikationsdepartementet.

D: 11 Anskaffning av brandredskap för Kalmar slott, <i>reservationsanslag</i>	18,000
E: 4 a Bidrag till enskilda järnvägar för anordnande av vissa skyddsrum, <i>reservationsanslag</i>	500,000
E: 13 a Bidrag till reservkraftanordningar å Gotland, <i>reservationsanslag</i>	87,500
E: 14 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	46,000
E: 14 a Statens transportkommission, <i>reservationsanslag</i>	100,000
	751,500

VII. Finansdepartementet.

Statistiska centralbyrån:

B: 10 Avlöningar till personal vid 1937 års allmänna jordbruksräkning, <i>reservationsanslag</i>	65,500
B: 21 Krisrevisionen, <i>förslagsanslag</i>	100,000
B: 22 Valutakontoret, <i>förslagsanslag</i>	100

		Kronor
	Tullverket:	
C: 3 a	Nyanskaffning av statistikmaskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	95,100
	Mynt- och justeringsverket:	
C: 11 a	Anordnande av skyddsrum, <i>reservationsanslag</i>	30,000
E: 9 a	Fortlöpande konsumtionsundersökningar, <i>förslagsanslag</i> ..	8,500
		299,200

VIII. *Ecklesiastikdepartementet.*

	Nationalmuseet:	
B: 20 a	Anordnande av brandalarmanläggning, <i>reservationsanslag</i>	45,000
B: 37	Anordnande av skyddsrum för vissa museisamlingar, <i>reservationsanslag</i>	500,000
	Gemensamma universitetsändamål:	
E: 32 a	Extra undervisningskurser för medicine studerande m. m., <i>förslagsanslag</i>	7,000
		552,000

IX. *Jordbruksdepartementet.*

	I. lägre lantbruksundervisning m. m.:	
D: 33 a	Beredskapskurser i mjölkning m. m., <i>reservationsanslag</i>	122,000
	Statens hingstdepåer och stuteri:	
E: 2 a	Överflyttning av visst hästmateriel	21,000
	Veterinärhögskolan:	
F: 5 a	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	40,000
G: 29 b	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, <i>reservationsanslag</i>	50,000,000
G: 30 a	Åtgärder för avhjälpande av stråfoderbrist på Öland, <i>reservationsanslag</i>	40,000
I: 13	Understöd åt fiskare, <i>reservationsanslag</i>	100,000
	Skogsvård m. m.:	
J: 22 a	Bidrag till uppförande av brandtorn m. m., <i>reservationsanslag</i>	150,000
J: 22 b	Särskilda åtgärder för främjande av skogsbrandskyddet, <i>reservationsanslag</i>	150,000
	Rikets allmänna kartverk:	
L: 4	Anskaffande av flygplan m. m., <i>reservationsanslag</i>	14,000
		50,637,000

X. *Handelsdepartementet.*

C: 11	Undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, m. m., <i>reservationsanslag</i>	6,000
C: 12	Undersöknings- och förberedande gruvarbeten inom Västerbottens län, <i>reservationsanslag</i>	60,000
	Lotsverket:	
D: 4	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>	130,000

	Kronor
D: 5 a Anordnande av skyddsrum vid vissa lots- och fyrplatser, <i>reservationsanslag</i>	100,000
D: 27 Anordnande av vissa farleder, <i>reservationsanslag</i>	19,000,000
	<u>19,296,000</u>

X a. Folkhushållningsdepartementet.

B: 7 Statens livsmedelskommission m. m., <i>förslagsanslag</i>	732,000
B: 8 Statens industrikommission m. m., <i>förslagsanslag</i>	860,000
B: 9 Statens handelskommission m. m., <i>förslagsanslag</i>	220,000
B: 10 Statens sjöfartsnämnd m. m., <i>förslagsanslag</i>	63,000
B: 11 Statens priskontrollnämnd, <i>förslagsanslag</i>	100,000
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	
C: 4 Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	100
C: 5 Allmänna utgifter för pris- och handelsreglerande åtgärder, <i>förslagsanslag</i>	20,000,000
C: 6 Bearbetning av uppgifter om fartygs positioner m. m., <i>reservationsanslag</i>	7,500
C: 7 Kurser för utbildning av förarpersonal för generatorgasdrivna motorfordon, <i>reservationsanslag</i>	20,000
C: 8 Inköp av gengasaggregat, <i>reservationsanslag</i>	3,000,000
C: 9 Vissa vedeldningsprov, <i>reservationsanslag</i>	16,500
	<u>25,019,100</u>

XIII. Riksdagen och dess verk m. m.

	Riksdagens hus:	
17 a	Luftskyddsanordningar m. m. för riksdagens behov, <i>förslagsanslag</i>	340,300
		<u>1,033,516,100</u>

B. Utgifter för statens kapitalfonder.

III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar.

A. Statens affärsverksfonder.

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :

b	Alarmanordningar (I: B: 22), <i>reservationsanslag</i> ..	400,000	
1 a	Vissa banförstärkningsarbeten m. m. (I: C: 15 a), <i>reservationsanslag</i>	1,500,000	
4	Anordnande av skyddsrum i statens järnvägar tillhöriga fastigheter (I: C: 16 c), <i>reservationsanslag</i> ..	1,750,000	
7	Anläggningsarbeten å viss järnvägslinje (I: C: 24), <i>reservationsanslag</i>	300,000	
8	Vissa kraftledning m. m. för militära behov (I: D: 11), <i>reservationsanslag</i>	190,000	4,140,000

J o r d b r u k s d e p a r t e m e n t e t :

9	Om- och tillbyggnad av ekonomibyggnaderna vid dövstumskolan å Broby gård m. m. (I: E: 4), <i>reservationsanslag</i>	75,000	
---	--	--------	--

Säger för statens affärsverksfonder **4,215,000**

C. Statens allmänna fastighetsfond.

		Kronor
Justitiedepartementet:		
2 a	Anordnande av skyddsrum m. m. vid fångvårdsanstalterna (III: 2 a), <i>reservationsanslag</i>	50,000
Utrikesdepartementet:		
3 a	Iståndsättning av beskickningshuset i Madrid (III: 3 a), <i>reservationsanslag</i>	60,000
3 b	Anordnande av skyddsrum m. m. vid beskicknings- och konsulatfastigheter (III: 3 b), <i>reservationsanslag</i>	40,000
Socialdepartementet:		
7 a	Anordnande av skyddsrum vid statens sinnessjukhus (III: 7 b), <i>reservationsanslag</i>	700,000
Kommunikationsdepartementet:		
16	Anordnande av skyddsrum i statens fastigheter (III: 18), <i>reservationsanslag</i>	143,200
Ecklesiastikdepartementet:		
18 a	Anordnande av skyddsrum i Uppsala universitets fastigheter (III: 21 a), <i>reservationsanslag</i>	115,000
19 a	Anordnande av skyddsrum i Lunds universitets fastigheter (III: 22 a), <i>reservationsanslag</i>	36,000
		1,144,200
Säger för statens allmänna fastighetsfond		1,144,200

F. Fonden för förlag till statsverket.

Jordbruksdepartementet:		
b	Bestridande av kostnader för inköp av brännoljecisterner för jordbrukets behov (VII: 12 d), <i>reservationsanslag</i>	3,600,000
Handelsdepartementet:		
4	Anläggningar för oljelagring ovan jord (VII: 18 a), <i>reservationsanslag</i>	1,000,000
		4,600,000
Säger för fonden för förlag till statsverket		4,600,000
		9,959,200

Kapitalbudgeten.**Kapitalinvestering.**

I. Statens affärsverksfonder.

B. Telegrafverket.

22	Alarmanordningar, <i>reservationsanslag</i>	400,000
23	Anskaffning av två kortvägssändare för radiotelegrafi, <i>reservationsanslag</i>	250,000

Kronor

C. Statens järnvägar.

Nya byggnader och anläggningar vid statens trafikerade järnvägar:

15 a	Vissa banförstärkningsarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	1,700,000
16 c	Anordnande av skyddsrum i statens järnvägar tillhöriga fastigheter, <i>reservationsanslag</i>	2,500,000
Rullande materiel:		
19 b	Tankvagnar, <i>reservationsanslag</i>	1,375,000
19 c	Godsvagnar, <i>reservationsanslag</i>	7,500,000
19 d	Ytterligare medel för godsvagnar, <i>reservationsanslag</i>	2,750,000
24	Anläggningsarbeten å viss järnvägslinje, <i>reservationsanslag</i>	500,000

D. Statens vattenfallsverk.

Kraftverken:

11	Vissa kraftledninggar m. m. för militära behov, <i>reservationsanslag</i>	190,000
----	---	---------

E. Domänverket.

4	Om- och tillbyggnad av ekonomibyggnaderna vid dövstumskolan å Broby gård m. m., <i>reservationsanslag</i>	75,000
Säger för statens affärsverksfonder		17,240,000

III. Statens allmänna fastighetsfond.

Justitiedepartementet:

2 a	Anordnande av skyddsrum m. m. vid fångvårdsanstalterna, <i>reservationsanslag</i>	50,000
-----	---	--------

Utrikesdepartementet:

3 a	Iståndsättning av beskickningshuset i Madrid, <i>reservationsanslag</i>	60,000
3 b	Anordnande av skyddsrum m. m. vid beskicknings- och konsulatfastigheter, <i>reservationsanslag</i>	40,000

Socialdepartementet:

7 b	Anordnande av skyddsrum vid statens sinnessjukhus, <i>reservationsanslag</i>	700,000
-----	--	---------

Kommunikationsdepartementet:

18	Anordnande av skyddsrum i statens fastigheter, <i>reservationsanslag</i>	143,200
----	--	---------

Ecklesiastikdepartementet:

21 a	Anordnande av skyddsrum i Uppsala universitets fastigheter, <i>reservationsanslag</i>	115,000
22 a	Anordnande av skyddsrum i Lunds universitets fastigheter, <i>reservationsanslag</i>	36,000

Säger för statens allmänna fastighetsfond **1,144,200**

V. Fonden för låneunderstöd.

Socialdepartementet:

5 a	Lån för anordnande av skyddsrum, <i>reservationsanslag</i>	15,000,000
-----	--	-------------------

VII. Fonden för förlag till statsverket.

Försvarsdepartementet:		
1 b	Anordnande av flygfält å Västkusten, <i>reservationsanslag</i> ..	760,000
1 c	Vissa flygfältsarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	8,900,000
1 d	Förvärv av mark för Jämtlands flygflottilj, <i>reservationsanslag</i> ..	85,000
1 e	Anordnande av flygplats å Ostkusten, <i>reservationsanslag</i> ..	200,000
1 f	Förvärv av mark vid Hårsfjärden, <i>reservationsanslag</i>	100,000
1 g	Utvidgning av Östgöta flygflottiljs flygfält å Malmen m. m., <i>reservationsanslag</i>	1,080,000
1 h	Flottiljverkstad för Östgöta flygflottilj, <i>reservationsanslag</i> .	40,000
5 a	Skolbyggnad för signalregementet, <i>reservationsanslag</i>	579,000
7	Nybyggnad för ammunitionsfabriken, <i>reservationsanslag</i> ...	592,900
7 a	Barackbyggnader för lantförsvaret, <i>reservationsanslag</i>	800,000
7 b	Vissa byggnadsarbeten för arméns hundgård, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>	50,000
8 a	Ammunitionsförrådsbyggnader i Karlsborg, <i>reservationsanslag</i>	400,000
8 b	Central torpedverkstad, <i>reservationsanslag</i>	3,000,000
8 c	Ombyggnad av radioskolan vid Stockholms örlogsstation, <i>reservationsanslag</i>	28,000
8 d	Skolskjutningsbana för Gotlands infanteriregemente, <i>reserva-</i> <i>tionsanslag</i>	90,000
8 e	Modernisering av Karlskrona örlogsvarv, <i>reservationsanslag</i>	300,000
Jordbruksdepartementet:		
12 b	Viss lagring av jordbruksprodukter m. m., <i>reservationsanslag</i>	20,000,000
12 d	Bestridande av kostnader för inköp av brännoljecisterner för jordbrukets behov, <i>reservationsanslag</i>	3,600,000
Handelsdepartementet:		
18 a	Anläggningar för oljelagring ovan jord, <i>reservationsanslag</i> ..	1,000,000
Folkhushållningsdepartementet:		
21	Vissa åtgärder för reglering av tillgången på ved, <i>reserva-</i> <i>tionsanslag</i>	550,000
22	Åtgärder för reglering av tillgången på bilkol, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>	500,000
Säger för fonden för förlag till statsverket		42,654,900
		76,039,100.

BIHANG 2 OCH 3

ÖVERSIKT AV
STATSREGLERINGARNA FÖR BUDGETÅREN
1939/40 OCH 1940/41

Statsregleringen för

Inkomster.

	Riksstaten Milj. kr.	Tilläggsstat I Milj. kr.	Summa Milj. kr.
A. Egentliga statsinkomster:			
I. Skatter	1,117.1	241.0	1,358.1
II. Uppbörd i statens verksamhet.....	69.5	0.3	69.8
III. Bidrag från folkpensioneringsfonden....	56.0	20.0	76.0
IV. Diverse inkomster	40.7	29.0	69.7
Säger	1,283.3	290.3	1,573.6
B. Inkomster av statens kapitalfonder:			
I. Statens affärsverksfonder	125.5	—	125.5
II. Riksbanksfonden.....	0.5	—	0.5
III. Statens allmänna fastighetsfond	8.9	—	8.9
IV. Statens utlåningsfonder	14.0	—	14.0
V. Fonden för låneunderstöd	1.1	—	1.1
VI. Fonden för statens aktier.....	27.1	8.0	35.1
VII. Statens pensionsfonder	4.4	—	4.4
VIII. Övriga kapitalfonder	0.1	—	0.1
Säger	181.6	8.0	189.6
Summa	1,464.9	298.3	1,763.2
<i>Underskott att avföras å statens budgetutjämningsfond</i>			¹ 1,003.2

¹ Formellt belopp.

Bihang 2.

budgetåret 1939/40.

Utgifter.

	Riksstaten Milj. kr.	Tilläggs- staterna I och II Milj. kr.	Summa Milj. kr.
A. Egentliga statsutgifter:			
I. Kungl. hov- och slottsstaterna.....	1.9	0.2	2.1
II. Justitiedepartementet.....	16.7	0.0	16.7
III. Utrikesdepartementet.....	8.0	4.1	12.1
IV. Försvarsdepartementet.....	319.7	1,057.4	1,377.1
V. Socialdepartementet.....	335.3	68.6	403.9
VI. Kommunikationsdepartementet.....	146.4	8.4	154.8
VII. Finansdepartementet.....	60.7	0.7	61.4
VIII. Ecklesiastikdepartementet.....	240.9	0.6	241.5
IX. Jordbruksdepartementet.....	108.0	81.3	189.3
X. Handelsdepartementet.....	39.3	21.3	60.6
X a. Folkhushållningsdepartementet.....	—	26.2	26.2
XI. Pensionsväsendet.....	57.3	—	57.3
XII. Oförutsedda utgifter.....	1.0	—	1.0
XIII. Riksdagen och dess verk m. m.....	5.3	0.3	5.6
Säger	1,340.5	1,269.1	2,609.6
B. Utgifter för statens kapitalfonder:			
I. Luftfartsfonden.....	1.3	—	1.3
II. Riksgäldsfonden.....	93.3	—	93.3
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar	28.1	32.4	60.5
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedels- förluster.....	1.7	—	1.7
Säger	124.4	32.4	156.8
Summa	1,464.9	1,301.5	2,766.4

Riksstaten för

Inkomster.

	Statsverks-	Senare	Summa
	propositionen	ändringar	
	Milj. kr.	Milj. kr.	Milj. kr.
A. Egentliga statsinkomster:			
I. Skatter	1,337.8	+ 171.0	1,508.8
II. Uppbörd i statens verksamhet	48.4	— 1.6	46.8
III. Bidrag från folkpensioneringsfonden	75.0	—	75.0
IV. Diverse inkomster	33.1	—	33.1
Säger	1,494.3	+ 169.4	1,663.7
B. Inkomster av statens kapitalfonder:			
I. Statens affärsverksfonder	130.6	—	130.6
II. Riksbanksfonden	5.0	—	5.0
III. Statens allmänna fastighetsfond	9.9	+ 0.0	9.9
IV. Försvarsväsendets fastighetsfond	5.6	—	5.6
V. Statens utlåningsfonder	12.7	—	12.7
VI. Fonden för låneunderstöd	1.2	—	1.2
VII. Fonden för statens aktier	27.6	—	27.6
VIII. Statens pensionsfonder	5.0	—	5.0
IX. Diverse kapitalfonder	0.5	—	0.5
Säger	198.1	+ 0,0	198.1
Summa	1,692.4	+ 169.4	1,861.8

Underskott att avföras å statens budgetutjämningsfond vid fullständig
ianspråktagande av å beredskapsstat för försvarsväsendet m. m.
uppfört belopp

1,038.8

Bihang 3.

budgetåret 1940/41.

Utgifter.

	Statsverks- propositionen Milj. kr.	Senare ändringar Milj. kr.	Summa Milj. kr.
<i>A. Egentliga statsutgifter:</i>			
I. Kungl. hov- och slottsstaterna.....	1.9	— 0.1	1.8
II. Justitiedepartementet	16.6	— 0.1	16.5
III. Utrikesdepartementet	8.5	+ 0.2	8.7
IV. Försvarsdepartementet	327.3	+ 127.1	454.4
V. Socialdepartementet	333.5	+ 2.5	336.0
VI. Kommunikationsdepartementet	124.2	+ 0.2	124.4
VII. Finansdepartementet	71.5	+ 0.7	72.2
VIII. Ecklesiastikdepartementet	245.9	+ 1.0	246.9
IX. Jordbruksdepartementet.....	103.5	+ 59.1	162.6
X. Handelsdepartementet	24.3	+ 3.3	27.6
XI. Folkhushållningsdepartementet	7.9	+ 21.7	29.6
XII. Pensionsväsendet	60.6	—	60.6
XIII. Oförutsedda utgifter	1.0	—	1.0
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	5.2	+ 0.7	5.9
Säger	1,331.9	+ 216.3	1,548.2
<i>B. Utgifter för statens kapitalfonder:</i>			
I. Luftfartsfonden	1.2	—	1.2
II. Riksgäldsfonden	101.3	+ 38.3	139.6
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar	20.2	+ 4.4	24.6
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedels- förluster	2.0	—	2.0
Säger	124.7	+ 42.7	167.4
Summa	1,456.6	+ 259.0	1,715.6
Överskott att balanseras i avvaktan på slutlig reglering av riksstaten.....			146.2
Å beredskapsstat för försvarsväsendet m. m. uppfört belopp			1,185.0